

NORGES HØYESTERETT

Den 3. juni 2013 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Gjølstad, Øie og Bårdsen i

HR-2013-01164-U, (sak nr. 2013/732), sivil sak, anke over kjennelse:

Connector Holding AS

(advokat Per Conradi Andersen)

mot

A

(advokat Bjarte Bogstad)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder fremme av skjønn for fastsettelse av innløsningssum ved utøvelse av forkjøpsrett til aksjer, jf. aksjeloven § 4-23.
- (2) Ved avtale 9. august 2011 overdro Bsamlige av sine aksjer i Norgespensjon AS (senere Matrix AS) til Connector Holding AS. Posten utgjorde 51 prosent av aksjene i selskapet.
- (3) Den 22. august 2011 overdro A samtlige av sine aksjer i Norgespensjon AS, hvilket representerte 20 prosent av aksjene i selskapet, til Connector Holding AS via sitt heleide aksjeselskap LAT AS.
- (4) A gjorde 20. september 2011 gjeldende forkjøpsrett til aksjene som var overdratt fra til Connector Holding AS ved melding til Norgespensjon AS, jf. aksjeloven § 4-23. Begjæring om skjønn for fastsettelse av innløsningssum ble fremsatt 7. oktober 2011 for Follo tingrett. I tilsvaret gjorde Connector Holding AS gjeldende at skjønnet måtte nektes fremmet da A på tidspunktet for utøvelsen av forkjøpsretten ikke lenger hadde aksjonærrettigheter i selskapet.
- (5) Follo tingrett avgjorde i kjennelse 2. januar 2012 at skjønnet skulle fremmes. Kjennelsen ble avsagt av tingrettsdommeren som enedommer. Ved Borgarting lagmannsretts kjennelse 10. mai 2012 ble kjennelsen opphevet. Lagmannsretten viste til at avgjørelsen om å fremme skjønnet skulle ha vært avgjort av den samlede skjønnsrett, jf. skjønnsprosessloven § 26.
- (6) Follo tingrett avsa 28. september 2012 kjennelse med slik slutning:

- "1. Sak nr. 11-161212SKJ-FOLL fremmes.
2. Sakskostnadsavgjørelsen utsettes til den avgjørelse som avslutter saken i tingretten."

- (7) Connector Holding AS anket kjennelsen til Borgarting lagmannsrett, som 27. februar 2013 avsa kjennelse med slik slutning:

- "1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for tingrett og lagmannsrett betaler Connector Holding AS til A 304.354 - trehundreogfiretusentrehundreogfemtifire - kroner innen to uker fra forkynnelsen av kjennelsen."

- (8) Connector Holding AS har anket til Høyesterett og har i korte trekk anført: Lagmannsretten har lagt til grunn en uriktig forståelse av aksjeloven § 4-2 når den kom til at aksjonærrettighetene ikke er overført før fristen for andre aksjonærer til å gjøre gjeldende forkjopsrett etter aksjeloven § 4-23 var utløpt. Det anføres at Connector Holding AS hadde overtatt aksjonærrettighetene både fordi ervervet 22. august 2012 var innført i aksjeeierboken, og ved at styret hadde godkjent ervervet etter at de øvrige forkjopsberettigede hadde frafalt forkjopsretten. Lagmannsretten har lagt til grunn uriktig rettslig utgangspunkt ved vurderingen av om det fulgte av avtalen mellom A og Connector Holding AS at A hadde frafalt forkjopsretten. Det var dessuten en saksbehandlingsfeil at lagmannsretten ikke avholdt muntlige forhandlinger.

- (9) Ankende part har lagt ned slik påstand:

- "1. **Prinsipalt:**
Skjønnet nektes fremmet.

Subsidiært:
Lagmannsrettens avgjørelse oppheves.

2. **I begge tilfeller:**
Connector Holding AS tilkjennes sakens omkostninger for alle instanser med tillegg av rettsgebyr."

- (10) A har inngitt tilsvaer. Han har gjort gjeldende at lagmannsrettens avgjørelse er riktig, og at det ikke foreligger saksbehandlingsfeil. Ankemotparten har lagt ned slik påstand:

- "(1) **Prinsipalt: Anken nektes fremmet.**

(2) **Subsidiært: Anken forkastes.**

(3) **I begge tilfelle: A tilkjennes sakens omkostninger."**

- (11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at det er tale om en videre anke over en kjennelse, slik at utvalgets kompetanse i saken er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling og den generelle lovforståelse som ligger til grunn for lagmannsrettens avgjørelse, jf. tvisteloven § 30-6 bokstav b og c.

- (12) Lagmannsretten bygger sin kjennelse på at en aksjonærs forkjopsrett etter aksjeloven kapittel VII står ved lag også etter at aksjonæren har overdratt sine egne aksjer, inntil utløpet av fristen på to måneder for de øvrige aksjonærer til å gjøre forkjopsrett gjeldende i den overdragende aksjonærens aksjer, jf. § 4-23 første ledd. Kjennelsen må forstås slik at lagmannsretten mener dette gjelder selv om vilkårene i § 4-2 første ledd for overføring av aksjonærrettighetene knyttet til den overdragende aksjonærens aksjer er oppfylt – altså selv om overdragelsen er

innført i aksjeeierboken eller ervervet er meldt og godtgjort uten at det hindres på grunn av omsetningsbegrensninger etter vedtektene eller loven.

- (13) Lagmannsrettens lovforståelse er ikke riktig. Den har ikke støtte i lovens ordlyd eller system. Det er heller ikke holdepunkter i forarbeidene til aksjeloven for at man i tillegg til vilkårene for overføring av eierbeføyelser i § 4-2 så for seg en alminnelig utsettelse i to måneder, av hensyn til fristen for å gjøre forkjøpsrett gjeldende i § 4-23 første ledd. Utvalget viser til Rt. 2007 side 717 avsnitt 24. Det har for øvrig vært reist spørsmål om forkjøpsretten overføres allerede ved at aksjene omsettes, jf. Eide, Forkjøps- og tilbudsrett til aksjer (2009) side 215-217 og Bråthen i Norsk lovkommentar – aksjeloven note 561 (revidert 27. september 2010).
- (14) Lagmannsrettens kjennelse må på denne bakgrunn oppheves. Utvalget går da ikke inn på den ankende parts øvrige anførsler.
- (15) Det er krevd erstatning for sakskostnader med 56 250 kroner, samt dekning av rettsgebyr med 5 160 kroner. Kravet tas til følge. Sakskostnadene for de tidligere instanser behandles etter tvisteloven § 20-8.
- (16) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G:

- 1. Lagmannsrettens kjennelse oppheves.
- 2. I sakskostnader for Høyesteretts ankeutvalg betaler A til Connector Holding AS 61 410 – sekstientusenfirehundreogti – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

Toril M. Øie
(sign.)

Liv Gjølstad
(sign.)

Arnfinn Bårdsen
(sign.)